

Warszawa, 16 lipca 2014 r.

Raport o stabilności systemu finansowego – lipiec 2014 r.

Polski system finansowy pozostaje stabilny, a perspektywy jego funkcjonowania poprawiły się w ciągu ostatniego półrocza, wynika z „Raportu o stabilności systemu finansowego. Lipiec 2014 r.”. Wyniki testów warunków skrajnych (stress-testów), w których badana jest wrażliwość banków działających w Polsce na wystąpienie skrajnie niekorzystnych warunków, potwierdzają wysoką odporność banków na skutki nawet silnego spowolnienia gospodarczego i zaburzeń rynkowych.

Zdaniem NBP, do dalszego umocnienia odporności polskiego systemu finansowego przyczyniłoby m.in. powołanie Rady ds. Ryzyka Systemowego, stworzenie efektywnego systemu uporządkowanej likwidacji banków, zapobieżenie nadmiernemu wzrostowi dźwigni finansowej w bankach, ściślejsza integracja sektora bankowości spółdzielczej i restrukturyzacja kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

Sytuacja banków – największego segmentu systemu finansowego – pozostaje dobra i stabilna. Banki są odporne nawet na istotne pogorszenie warunków ich działalności. Średnie współczynniki wypłacalności pozostały bez zmian, a **wysoka zdolność do absorbowania potencjalnych strat** została utrzymana. **Wysoką odporność polskich banków potwierdziły stress-testy**, przeprowadzane cyklicznie przez NBP. Nawet bardzo pesymistyczne scenariusze zakładają, że potrzeby kapitałowe w skali całego sektora byłyby nieznaczące. **Wyniki finansowe banków**, będące podstawowym źródłem rosnących kapitałów, **wciąż pozostają wysokie**, a dostosowanie kosztów finansowania do niższego poziomu rynkowych stóp procentowych pozwoliło bankom zwiększyć marżę odsetkową. **Jakość portfela kredytowego** nieznacznie **poprawiła się**, a obciążenie wyników kosztami materializacji ryzyka kredytowego nie zmieniło się istotnie.

Nastąpiła także niewielka **poprawa odporności banków na wystąpienie szoków płynnościowych**. W testach zdecydowana większość banków wykazała odporność nawet w warunkach założonego bardzo silnego szoku płynnościowego. Należy pamiętać, że zarówno symulacje wypłacalności, jak i płynności banków przeprowadzane są przy bardzo restrykcyjnych założeniach i służą wyłącznie do oszacowania odporności na hipotetyczne szoki – takie, których wystąpienie choć możliwe, jest jednak bardzo mało prawdopodobne. Wyniki tych symulacji nie mogą być utożsamiane z prognozą sytuacji sektora bankowego.

Sytuacja niebankowych instytucji finansowych – zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych i funduszy inwestycyjnych – również **jest dobra i nie stwarza ryzyka** dla stabilności systemu finansowego. Ponadto związki między tymi instytucjami i bankami są niewielkie, wobec tego nawet gdyby w sektorze tym wystąpiły jakiegokolwiek problemy, ryzyko ich bezpośredniego przeniesienia na inne instytucje byłoby ograniczone.

Sytuacja kapitałowa SKOK jest trudna, a wysokość funduszy własnych, mimo ich wzrostu w 2013 r., jest nieadekwatna do prowadzonej działalności. **Znaczenie SKOK w polskim systemie finansowym pozostaje jednak niewielkie** – aktywa kas odpowiadają ok. 1,4 proc. 1/3

aktywów sektora bankowego. Skala bezpośrednich powiązań pomiędzy kasami i Kasą Krajową a sektorem bankowym jest stosunkowo niewielka. Ze względu na ograniczoną skalę działalności oraz niewielkie powiązania z pozostałymi częściami sektorami finansowego, mimo trudnej sytuacji kapitałowej **SKOK nie generują ryzyka systemowego**.

Perspektywy stabilności finansowej zależą od warunków w otoczeniu gospodarczym. Choć prognozy wzrostu w gospodarce światowej na lata 2014–2015, a szczególnie w strefie euro, nie zmieniły się istotnie, można jednak ocenić, że prawdopodobieństwo ponownego silnego spowolnienia w gospodarkach rozwiniętych zmniejszyło się. W rezultacie **obniżyło się ryzyko dla stabilności krajowego systemu finansowego**.

W krajowej gospodarce nie występują nierównowagi o takiej skali, która mogłaby zagrozić poprawie koniunktury oraz bezpieczeństwu funkcjonowania instytucji finansowych. NBP zauważa jednak, że **na rynku nieruchomości komercyjnych wciąż zwiększa się nadwyżka podaży**. Obecnie **nie jest to zagrożeniem dla stabilności** krajowego systemu finansowego, gdyż większość projektów jest finansowana przez podmioty zagraniczne.

„Raport o stabilności systemu finansowego” zawiera – obok wyników analiz ryzyka występującego w systemie finansowym – również **rekomendacje**, których realizacja przyczyniłaby się do ograniczenia ryzyka systemowego i wzmocnienia odporności polskiego systemu finansowego. Rekomendacje te dotyczą zarówno regulacji systemu finansowego i sieci bezpieczeństwa finansowego, jak i sytuacji poszczególnych segmentów tego systemu.

W ocenie NBP wskazane byłyby następujące działania:

- Szybkie powołanie Rady ds. Ryzyka Systemowego, której uprawnienia zapewniałyby skuteczne prowadzenie nadzoru makroostrożnościowego nad krajowym systemem finansowym, i wprowadzenie do prawa polskiego przepisów dyrektywy CRD IV;
- Wprowadzenie do polskiego prawa mechanizmu działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*recovery and resolution*) dla banków;
- Wspieranie inicjatyw unijnych służących ograniczeniu ryzyka systemowego, które może generować działalność izb rozliczeniowych o statusie partnera centralnego (CCP);
- Utrzymanie stabilnej dźwigni finansowej przez banki zwiększające skalę akcji kredytowej wraz z poprawą koniunktury, w celu zapewnienia bezpiecznego rozwoju działalności;
- Zwiększanie buforów aktywów płynnych przez banki o wrażliwej pozycji płynnościowej;
- Ostrożne podejście banków do rozwoju kredytowania sektora nieruchomości komercyjnych ze względu na oznaki narastającej nierównowagi na tym rynku;
- Uwzględnianie przez banki w polityce kapitałowej ryzyka związanego z częścią portfela kredytów mieszkaniowych charakteryzującą się wysokim poziomem wskaźnika LtV;
- Ścisła integracja sektora bankowości spółdzielczej i przekształcenie zrzeszeń w systemy ochrony instytucjonalnej obejmujące płynność i kapitał banków;

- Kontynuowanie działań restrukturyzacyjnych zmierzających do wzrostu efektywności działania spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i zwiększenia ich kapitałów, przy optymalnym wykorzystaniu wewnętrznych zasobów systemu SKOK oraz zwiększeniu roli modelu silnych więzi między członkami indywidualnych SKOK.